

PAKULÁR SÁRA

A kulturális örökség kutatása és hasznosítása

MA, 1. félév

Babeş-Bolyai Tudományegyetem

Témavezető:dr. Pál Emese
adjunktus, RO BBTE**„KOLOZSVÁRI TELEFONHÁZ,/ SZÁZ AZ ABLAK, EGYEN SINCZ RÁCS” - A SZOCMODERN ÉPÍTÉSZEZET JELENTŐS PÉLDÁJA: A KOLOZSVÁRI TELEFONPALOTA***Kulcsszavak: szocmodern; építészet; államszocializmus; örökség; Kolozsvár*

„Kolozsvári telefonház,/ száz az ablak, egyen sincz rács,/ ki-bejár a világ rajta,/ de azt senki nem láthatja”- így ír Kányádi Sándor Fekete-piros című leíró költeményében, mely a széki fiatalok egykori, a kolozsvári Posta mögötti táncterének állít emléket. A kolozsvári Telefonpalota épülete azonban jelen dolgozatban több, mint egyszerű művelődéstörténeti helyszín, kutatásom az emlék történetére, stílusának tágabb kereteire, művészi részleteire egyaránt kiterjed. Az 1969-ben elkészült, majd egy évtizeddel később kibővített Telefonpalota mindaddig elkerülte a kutatók figyelmét. Általános jelenség, hogy a társadalom idegenkedik az államszocializmus időszakának épített örökségétől, melyről sok esetben negatív képet alkotnak, azonban időszzerű és szükséges ezen örökség vizsgálata, valamint értékeinek köztudatba emelése. Vasile Mitrea építész teljes formai egységre törekedett az épület megtervezésekor, a tömör és az áttört, a ki-beugró homlokzati betonfelületek váltakozásával játszadoxva, melyet az egykor itt álló kora középkori Óvár fala és a közeli Karolina-téren található ferences kolostor épülete inspirált. A formáiban, művészi részleteiben (pl. Kolozsvári Puskás Sándor 1971-es domborított-hegesztett külső falipasztikája az északi falon), korabeli felszereltségében egyaránt kiemelkedő szocmodern épület felvételét a műemléki listára 2018-ban javasolták. Műemlékké válása aktuális problémákra nyújtana megoldást, hiszen az évek során jelentős károkat szenvedett: a rendszerváltás után belső terében szakszerűtlen átalakításokat végeztek, az egykor a bejárat jobb oldalán elhelyezett, Vasile Mitrea által tervezett, vasból készült stilizált Kolozsvár-címert eltávolították, a légkondicionáló-berendezések és különböző vezetékek pedig Puskás Sándor említett plasztikáját rongálták.